

SAVOLAINEN PEKKA: ATK ja apteekin tilaustoiminta, linkki tukkuliikkeisiin

Projektityö, 46 sivua
Projektityön ohjaaja apteekkari Veijo Savolainen

2000

Projektityön tavoitteena oli selvittää, kuinka hyvin apteekin ATK-yhteydet tukkuliikkeeseen toimivat, kuinka paljon toimituspoikkeamia syntyi tilauksen seurauksena ja mistä nämä mahdollisesti johtuivat. Samalla seurattiin jälkitoimitukseen jääneitä tuotteita ja kuinka nopeasti näitä saatiin myyntiin.

Projektityö tehtiin Ämmänsaaren apteekissa. Apteekin pitkät etäisyydet ja hankalat kulkuyhteydet tukkuliikkeisiin, lähimmät yli 200 kilometrin päässä, lisäävät tavarantoimitusten täsmällisyyden merkitystä. Projektityössä materiaalia kerättiin toukokuun alusta joulukuun loppuun 1999. Materiaalina käytettiin palvelupäätteen avulla tulostettavaa erolistaa, josta näkyivät toimituspoikkeamat. Lisäksi apuna oli päivittäiset tilauslistat, joista voitiin laskea tuotteiden tilausrivit. Tukkuilikkeiden toimitusvirheet kirjattiin vihkoon, josta ne ilmoitettiin tukkuliikkeille. Jälkitoimituslistoista näkyivät puutteena olevien tuotteiden rivit sekä tukkuliikkeiden palautteet, jotka Tamron osalta saatiin joko Linnea apteekkijärjestelmän tukkuliikkeen palautteet apuohjelman avulla tai telefaxilla. Oriolan palautteet tulivat Oskari-tilaajapalvelun Internet-yhteyden avulla.

Tavarat tilattiin apteekissa tukkuliikkeistä päivittäin. ATK-tilaus Oriolasta suoritettiin ennen kello 12:ta ja Oriolan puhelinmyyjä soitti apteekkiin n. 12.30 lisätilausta varten. Tilaus ATK:lla Tamronin lähetettiin ennen kello 13.00 ja suullinen lisätilaus luettiin n. kello 13.30. Tamronista pystyttiin tilaamaan vielä kiireellisiä tapauksia seuraavaksi päiväksi kello 17.00 mennessä. Näitä tilanteita tuli kuitenkin suhteellisen harvoin. ATK-tilaus KD Tukkuun lähetettiin Oriolan ja Tamronin tilausten jälkeen viimeistään kello 15.00. Saapuneet tavarat purettiin apteekissa seuraavana päivänä.

Syyskuussa 1999 aloittanutta uutta tukkuliikettä KD Tukku ei projektityössä seurattu tilastoilla. Seurantajakson aikana KD Tukusta tilattiin ainoastaan yhtä tuotetta, jota ei tarvinnut tilata kuin 2-3 kertaa kuukaudessa. Päivittäiset tilaukset KD Tukusta alkoivat vasta vuosituhannen vaihtuessa, kun kahden suuren valmistajan tuotteet siirtyivät uuden tukkuliikkeen jakeluun. KD Tukun toimitukset Ämmänsaaren apteekkiin ovat olleet täsmällisiä ja toimitusvirheitä ei ole esiintynyt projektityön seurantajakson jälkeenkään.

Saadusta aineistosta tehtiin taulukkolaskennan avulla tilastot Oriolan ja Tamronin tilausriveistä, tilausten arvoista, jälkitoimituksista, jälkitoimitusten kestoajoista toukokuulta, toimituspoikkeamista ja syistä toimituspoikkeamiin.

Oriolan ja Tamronin tilausrivien määrissä ei tapahtunut seurantajakson aikana eri kuukausien välillä suuria muutoksia. Tilausrivien lukumäärissä Oriolan ja Tamronin välillä ei ollut suuria eroja. Markkamääräisesti Tamronin tilausrivit olivat kuitenkin arvokkaimmat. Tamronin

tilausrivien arvot nousivat vuoden loppuun mennessä nopeammin kuin Oriolan vastaavat. Markkamääräisesti Tamron tilausten arvot nousivat jopa yli kaksinkertaiseksi Oriolaan verrattuna seurantajakson aikana.

Poikkeukset tilauksissa aiheuttavat paljon lisätyötä apteekissa. Varsinkin apteekeissa, joissa on varastonvalvontaohjelma saldovirheitä syntyy helposti, kun poikkeamat tilauksissa saattavat jäädä huomaamatta. Seurantajakson aikana lähes jokaisessa tilauksessa oli poikkeamia. Poikkeamat tilausriveistä vaihtelivat eri kuukausina seurantajakson aikana. Määrällisesti Tamrolla oli Oriolaan verrattuna enemmän toimituspoikkeamia kaikkina kuukausina paitsi toukokuussa. Kesä-, loka- ja marraskuussa Tamrolla oli toimituspoikkeamia kaksinkertainen määrä Oriolaan verrattuna. Tamron toimituspoikkeamien määrä kasvoi vuoden loppua kohden.

Projektityö osoitti, että tietotekniikan kehittymisestä huolimatta tavaran tilaaminen apteekista, saapuneen tavaran vastaanottaminen ja tarkistaminen ovat edelleen vaativa ja aikaavievä prosessi apteekin päivittäisissä toiminnoissa. Työ vaatii yhä jatkuvaa tarkkuutta ja hereilläoloa, josta ei voi koskaan tulla täysin rutiininomaista.